

Interpellationssvar: Är det rättvist att barn som nekats plats på sin närmaste skola prioriteras lägre på nästa skola?

Kerstin Johnsson (Mp) har i en interpellation ställt följande två frågor till mig:

- Är det rättvist att barn som nekats plats på sin närmaste skola prioriteras lägre på nästa skola?
- Kommer ni att se över implementationen av skolplaceringsalgoritmen i Lund för att göra den mer rättssäker, rättvis och transparent?

Jag tycker i grunden att våra regler för skolplacering är rättvisa. Men jag betvivlar inte att reglernas tillämpning i enskilda fall kan uppfattas som både obegripliga och orättvisa. Reglernas utformning och tillämpning ska dock självfallet präglas av rättssäkerhet, rättvisa och transparens. Det är barn- och skolnämndens ansvar.

Dessa regler finns i styrdokumentet Riktlinjer för skolplacering i grundskolans år F-9. Riktlinjerna reviderades den 17 oktober 2023. Då antog en enig barn- och skolnämnd den senaste versionen av regelverket. I detta dokument är – i enlighet med skollagen – närhetsprincipen ett viktigt inslag. Alla elever ska i största möjliga mån få en skolplacering vid en skola nära hemmet. Det kan finnas flera skolor i kommunen som anses vara belägna nära hemmet, så närhetsprincipen innebär inte alltid att barnet blir placerad i den skola som ligger närmast hemmet.

I Lunds kommun definieras en skola nära hemmet som en skola inom 2 kilometer från folkbokföringsadressen för år F-3, 3 kilometer för år 4-6 och 4 kilometer för år 7-9. Om ingen kommunal skola finns inom dessa avstånd, räknas den närmste kommunala skolan, som en skola nära hemmet. Om vårdnadshavare aktivt önskar en annan skola som inte är en skola nära hemmet, får eleven plats om det är möjligt.

Huvudregeln är att eleven ska få plats i den skola som vårdnadshavaren önskar. Men när antalet elever som vill gå på en skola är större än det antal platser skolan erbjuder, måste kommunen bedöma vilka elever som har bäst rätt till en plats. Då en elev inte kan erbjudas plats på förstahandsvalet ska andrahandsvalet likställas som ett förstahandsval. Samma princip gäller om inte heller andrahandsvalet kan erbjudas. Och så vidare.

Det centrala begreppet här är relativ närhet. Relativ närhet är först och främst till för att säkerställa att alla får en skolplacering på en skola nära hemmet – att alla elever ska få en rimligt lång skolväg. Lunds kommun eftersträvar en så kort total skolväg för samtliga elever.

Förenklat beräknas den relativa närheten genom att den önskade skolan jämförs med en alternativ skola. Den alternativa skolan är den skola som är närmast elevens folkbokföringsadress. Om eleven sökt den närmste skolan så är den alternativa skolan den näst närmste skolan. Själva beräkningen sker genom att avståndet till skolan som ansökan prövas mot subtraheras från avståndet till den alternativa skolan.

Det som Kerstin Johnsson bland annat uppmärksammat i sin interpellation, är att en skola som ett barn nekats plats på i förstahandsval finns med i beräkningen av den relativa närheten för andrahandsvalet. Detta gäller även för eventuella fortsatta iterationer. Det kan innebära att barnet missgynnas. Det vill säga ett barn kan nekats en plats på en skola till förmån för en alternativ skola, trots att eleven redan nekats plats på den alternativa skolan.

Vad går det då att göra åt detta? En möjlighet är att använda den närmsta skolan där barnet inte blivit nekad plats på som alternativ skola. Men det behöver i så fall undersökas vilka konsekvenser en sådan förändring får. Och vi ska såklart titta på övriga synpunkter i interpellationen.

Lund, 2024-04-19

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Mattias Olsson".

Mattias Olsson

Barn- och skolnämndens ordförande